

KERESKEDELEM JAVASLATOK

Kérjük a Kormányzatot, illetve az Országgyűlést, hogy

1. Az élelmiszerkereskedelem frontvonalában dolgozó, azaz a vásárlókkal közvetlen kapcsolatba kerülő személyzetet nyilvánítsák kiemelt fontosságú személyeknek és **tegyék számukra elérhetővé a szükséges védőfelszereléseket.**
2. adjon **egyértelmű iránymutatást a kialakult helyzetben**, melyek a munkavállalók és a munkaadók kötelességei, jogai és lehetőségei.
3. dolgozzák ki az esetleges otthonelhagyási tilalom esetére az áthaladási engedély rendszerét az élelmiszerellátásban részt vevők számára (gyártás, szállítás, kereskedelem).
4. **tegye lehetővé**, hogy a koronavírus hatására bekövetkező forgalomcsökkenés mértékét figyelembe véve az üzlethelységek, szolgáltató helyek bérbeadói és bérlői között, a bérleti díjak tekintetében, 2020. március 1-jei hatállyal sor kerülhessen a szerződések módosítására.
5. **kérje fel** a bankokat, hogy működjenek együtt a meglévő hitelszerződések fizetési átütemezésében.
6. **hozzon létre** olyan pénzügyi alapot, amely 0%-os hitellel segíti áthidalni a koronavírus helyzet károsult szektorainak érintettjeit
7. **szankcionálja** a szerződéses kapcsolatban a koronavírus okán kialakult diszkriminatív részteljesítést, ill. nem teljesítést.
8. **vizsgálja meg** és mérsékelje a gazdálkodók improduktív terheit, mert azok nagyban nehezítik majd a válságból való kilábalást. (pl. agrárkamaraik tagdíj, élelmiszerlánc felügyeleti díj)
9. **folytasson egyeztetéseket** az Európai Unióval annak érdekében, hogy módosítsák az elkövetkezendő időre előirányzott Európai irányelvek végrehajtásnak határidejét.
10. **Szabályozza egységesen az** üzletek nyitvatartását (Fontos, hogy országosan egységes szabályozás legyen).
11. **egységes munkajogi állásfoglalás kell a munkavállalók díjazásukról**, ennek állami alapokból való megtérítéséről – tekintve, hogy több ismert okból várható munkaerő kiesés lesz a boltokban.
12. A szükséghelyzet miatt már leállt területekről (idegenforgalom, vendéglátás, nem élelmiszer kereskedelem stb.) a **munkaerő átirányítása**. Ez rövidesen megjelenik az élelmiszer feldolgozóknál is.
13. Ha sok bolti dolgozó esne ki, **át kell térni a rövidített, egy műszakos nyitvatartásra** (a vevők gyorsan meg fogják szokni).
14. A cégek mérleg leadási **határidejét ki kell tolni a veszélyhelyzetet követő 30 nappal** , mert sok helyen (pl. Nincs írásbeli szavazás) nem tudják az Rt. Közgyűlést megtartani a 100 fős korlátozás miatt.
15. A békéltető testületek, ahol egyébként tapasztaltabb korosztály alkotja a testületek zömét ragaszkodnak a személyes megjelenésekhez. Törvényi kötelezettség a megjelenés, de ezeket fel kellene függeszteni átmenetileg – egyébként mérséklődhet a békéltető testületek népszerűsége.
16. Javasoljuk, hogy a táppénzes papírt elektronikusan is (email melléklet, e-papír, stb) el lehessen juttatni a munkáltatónak.

17. Javasoljuk, hogy a trafikok nyitvatartási idejét ne korlátozzák, tekintve, hogy azok magyar tulajdonban lévő családi vállalkozások, és egyúttal termékporfóliójukat tekintve részben mérsékelhetik az élelmiszerüzletek terhelését.
18. Át kell gondolni a vidéken működő gazdaboltok esetleges teljes bezárásának hatását: A háztáji gazdaságok takarmány és vetőmag ellátását tenné teljesen lehetetlenné. Nagyon nagy lenne a baj, hiszen a jószágokat is etetni kell!
19. Teljes joggal már mindenkinek megköszönték állami vezetőink a megfeszített munkát. A kereskedelem is megérdemelné, az ott dolgozó 3-400 ezer ember, akik a fertőzésnek közvetlenül kiteve végzik a lakosság mindennapi ellátását.
20. Az árubeszállítás zökkenőmentes biztosítása érdekében kérjük, hogy a szükségállapot idejére oldják fel a behajtási engedéllyel megközelíthető közterületekre vonatkozó súlykorlátozást.
21. A bevásárlóközpontokban zéró közeli forgalom a kimutatható, így a bérleti díj kigazdálkodása lehetetlen. A mai nappal meghozott döntés értelmében a boltoknak 15 órakor be kell zárniuk. Vélhetően a boltok tömeges bezárásával lehet számolni, hisz jelenlegi helyzetben csak mindennapi létszükséglethez tartozó termékek vásárlásával lehet számolni. Mind erre tekintettel fontos megvizsgálni a támogatás lehetőségét.
22. A kialakult helyzet miatt az online vásárlás kihasználtsága nőni fog. Főképpen azért, mert ez sok vásárlónál és termékkörnél nem csak lehetséges alternatíva, hanem lehet, hogy az **egyetlen megoldás lesz**. Az idehaza működő ~8-9e webáruház egy jó része azonban nem lesz felkészülve a plusz terhelésre, illetve sok áruház eleve nem is a megfelelő (elvárható) színvonalon működik. Ezen kívül maga a szektor rendkívül alkalmas arra, hogy teret adjon a visszaélésekkel operálókra. Ezért fontosnak tartjuk, ha **a kormányzat kommunikációjában benne lenne**, hogy mint ahogy a tisztességtelenül árazó (indokolatlanul árat emelő) ügyeskedőkre is teljes szigorral sújtanak, úgy **ez az online értékesítésben felmerülő visszaélésekre, szabálytalanságokra is igaz lenne**. Ennek tükrében:
 - fokozottan ellenőriznék a nem teljesítéssel kapcsolatos bejelentéseket, kiemelve azokat az eseteket ahol előre fizetés történt.
 - célzott és szigorú ellenőrzések kellene, ott, ahol a gyanú felvetődik (automatikusan ne kérjenek be ár és készletadatokat).
 - szigorú büntetéseket helyeznének kilátásba azoknál a kereskedőknél, akik nem saját árukészlettel dolgoznak, de "raktáron lévő", "azonnal rendelhető" státuszban tüntetik fel a termékeiket, ugyanakkor nem tudják időben teljesíteni a rendeléseket. Ez azért kritikus, mert az amúgy is nehéz helyzetben lévő vásárlókat ezzel a megtévesztéssel még jobban kiszolgáltatottá teszik, hiszen a vásárló abban a reményben van, hogy megkapja a rendelést, amikor ez nem történik meg, máshonnan rendelve már sokkal jelentősebb átfutási idő növekedése számíthat.
 - szintén kiemelten kellene kezelni a reklamációk kezelését, hiszen főleg az élelmiszer jellegű termékeknél fordulhat elő minőségi reklamáció az átvett áru tekintetében. Ez természetesen nem minden szektorra vonatkozik, leginkább az élelmiszer jellegű termékek, illetve a napi működéshez szükséges tartós fogyasztási cikkek (pl. oktatási segédeszközök) az érintettek.

A fenti javaslatok összeállításában részt vettek:

- Általános Fogyasztási Szövetkezetek és Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége (ÁFEOSZ)
- Kereskedők és Vendéglátók Országos Érdekképviseleti Szövetsége (KISOSZ)
- Országos Kereskedelmi Szövetség (OKSZ)
- Magyar Nemzeti Kereskedelmi Szövetség (MNKSZ)
- Magyar Bevásárlóközpontok Szövetsége (MBSZ)
- Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége (VOSZ)
- Ecommerce Hungary – Szövetség az Elektronikus Kereskedelemért Közhasznú Egyesület

- Szent István Egyetem, Élelmiszertudományi Kar